

Lausunto

12.08.2022

Asia: VN/4165/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomionne rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettavasta laista.

RIL ry kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesitykseen.

Lakiesityksen tavoitteet ovat hyvät ja kannatettavat, mutta yksityiskohdissa on vielä selvitettävää.

Merkittävä osa kuntasektorin toimijoista on pieniä kuntia, joissa uudistuksen toteuttaminen aiheuttaa suuria henkilöstöhaasteita. Suurissakin kaupungeissa rakennustoimialan henkilöstö on merkittävästi ylikuormitettua tällä hetkellä ja uudistus voi vaikuttaa negatiivisesti rakennuslupien käsittelyaikoihin ja henkilöstön mahdollisuuksiin selvittää nykyisistä tehtävistä muutosaikana. Henkilöstön lisääminen on monin paikoin mahdotonta ammattilaisten vähyyden vuoksi, vaikka uusia virkoja perustettaisiin.

Vaikutusarvioissa ei ole huomioitu riittävästi kustannusvaikutuksia eri toimijoille, vaikka ne painottuisivatkin julkiselle puolelle.

Lakiuudistuksen muita vaikutuksia rakennusalan toimijoille ei myöskään ole täysin selvitetty. Rakennushankkeeseen ryhtyvän on toimitettava paljon uutta tietosisältöä kunnalle, joka edelleen toimittaa sen tietojärjestelmään.

Lakiesityksen ja asetuksen perusteella ei saa kokonaista kuvaa vaadittavan tietomallimateriaalin määrästä.

Yleiset huomionne maankäyttö- ja rakennuslakiin esitetyistä muutoksista.

Esityksessä puhutaan varsin monessa kohdassa toteumamallista, joka sisältää tavallisesti erittäin yksityiskohtaiset tiedot rakennuksesta. Kuitenkin esitystä lukiessa saa vaikutelman, että pääpiirustustaso on tietojen keräämisen kannalta tavoiteltava taso. Terminologia ja tarvittavat järjestelmään kerättävät tiedot pitää tarkentaa, jotta hyvä tavoite ei vaikeudu liian suuren tietomäärän aiheuttamien ongelmien vuoksi.

Asetuksessa olevan listauksen mukaisen informaation toimittamiseen ei vaadita toteumamallia.

Yleiset huomionne koko esitysluonnoksesta.

Tietojen omistusoikeuteen on viitattu, mutta kohta jää siitä huolimatta epätarkaksi.

Toimitettavien tietojen määrä ja taso tulisi määritellä nykyistä tarkemmin, jolloin pysyttäisiin sopivassa tietomäärässä ja myös tietojen omistusoikeuden haasteet vähenevät. Tietojen ylläpitäminen ajantasaisena on merkittävä ongelma, jos kerättävä tieto sisältää tarpeettomia ja usein päivittyä osia.

Tietojärjestelmän kehitys ja ylläpito kuuluvat esityksen mukaan Suomen Ympäristökeskuksen vastuulle. Todennäköisesti teknisen ratkaisun tuottaa edelleen kolmas osapuoli. Perusteluissa on ansiokkaasti käsitelty kuntien toimittajariippuvuuden vähenemistä. Toimittajariippuvuus on siirtymässä Suomen Ympäristökeskukselle ja toimittajia huomattavasti vähemmän kuin aikaisemmin. Lisäksi tiedon siirtymiseen maan rajojen ulkopuolelle on kohtalainen todennäköisyys, jolloin lainsäädäntö saattaa muuttua tiedon omistusoikeuksien osalta. Tietosuojan osalta kasaumavaikutuksista tehtävä tutkimus ei ole ollut valmis esityksen julkaisuhetkellä.

Tietojen hyödynnettävyyden osalta on merkittävää tietopalveluiden kustannustaso. Esityksessä viitataan toiseen lakiin maksuperusteista, joten asia ei lukijalle aukea.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettava laki

Ovatko ehdotetun lain 5 §:ssä mainitut alueidenkäytöstä tallennettavat tiedot mielestänne kattavat?

-

Huomionne ehdotetun lain 13 §:ssä mainituista julkisessa tietopalvelussa jaettavista tiedoista.

-

Huomionne ehdotetun lain 14 §:n perusteella muulle kuin viranomaiselle teknisen rajapinnan avulla luovutettavista tiedoista (luonnos valtioneuvoston asetuksesta).

-

Muut huomiot

Huomionne koko esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista.

-

Muut mahdolliset huomionne esitysluonnoksesta?

-

Tähtikunnas Janne
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry